Ч. 175. Второк 5 (18) серпня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмiнiстрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

В день 74-их уродин Є. Вел. Цїсаря

Франц Йосифа I.

Є. Вел. Цїсар Франц Йосиф I. зачинає завтра 74-тий рік свого житя. Щасливий той, хто може дожити так глубокої старости і глянути довкола себе на то все, що здїлав не для себе, але для других, для добра загалу. Лиш мало буває таких щасливих, а з тих немногих виднїє ся на самім переді постать старенького монарха, котрий навіть в так глубокій старости не дає собі пільги і займає ся мов би з молодечою силою всїма справами держави. Навіть на високих і найвисших становищах рідко про людий, котрі би так як наш Найяснїйший Пан майже зовсїм ставили по заду власну особу, пильнуючи передовсїм загального добра. Нехай же жиє нам ще на многі лїта той, під котрого опікою і печаливостию судилось нашому народови жити в мирі і користувати ся всїм добром, яке нам подає вже через тілько лїт его мудре і справедливе правлїнє.

Піднесїм же в сей торжественний день грімке многолїтство, нехай залунає по цїлім краю:

Наш Найяснїйший Пан і Цїсар

Франц Йосиф I.

Най жиє!

Многая лїта! Многая лїта! Многая лїта!

Вісти полїтичні.

(Угорска обструкция а справа рекрутів. — Криза в сербскім мінїстерстві. — Позакулїсові візити з Сербії, Болгариї і Чорногори.

Віденьскі ґазети подають звістку, з котрої виходить, що обструкция в угорскім парламентї готова би мати ще таки наслідки, що сего року по маневрах не дано би урльопу вояками, котрим то належить ся, а то длятого, щоби удержати потрібний континґент рекрутів, котрий не можна би доповнити з браку ухвали парламенту. Річ очевидна, що се може відносити ся хиба лиш до угорского парламенту.

Криза в сербскім мінїстерстві залагоджена на користь і після волї офіцирів убийників. Мінїстри, котрі не могли погодити ся з мінїстром війни Атанасковичем, уступили, а на его місце покликано до кабінету ґенерала, котрий стоїть заговірникам близше, як Атанасковичь. Отже поки що справу залагоджено знову на якийсь час; на місце обох скрайних радикалїв, мінїстра справедливости Живковича і мінїстра просьвіти Стояновича, прийшли умірні радикали, шеф секциї Михайло Йованович і професор університету Доброслав Русичь. Теку мінїстра фінансів, котру мав лїберал Вельковичь, обняв его товариш, радник державний Атанас Болисавлєвич, а на місце мінїстра війни Атанасковича прийшов білградский дівізіонер, полковник Солярович, що то по убитю короля Александра сам себе зробив дівізіонером. Можна отже сказати, що король Петро стоїть безпосередно під надзором одного із найвиднїйших заговірників і коли чим небудь причинив ся до убитя послїдного Обреновича, то заслужив собі вповнї на то, щоби тепер був невільником тих, котрих вибрав за своє оруде. В сїй справі доносять з Білграду:

Виступленє мінїстра війни Атанасковича з кабінету зробило тут велику несподїванку і

---

3)

БОСНА І ГЕРЦЕҐОВИНА

(Після Прайндльсберґер.-Мр., др. Вальтера, Реннера, Деліі і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Напад під Маґляєм на австро-угорску армію був лиш першим знаком до загальної ворохобнї. В цїлім краю закипіло і австро-угорска армія знайшла ся нараз в дуже критичнім положеню. Годі нам тут розповідати цїлу історию походу; важнїйші епізоди з него розкажемо при нагоді. Тут лиш зазначимо зараз, що цїла кампанія потягнула ся аж до 20 жовтня 1878 р. і треба було три рази мобілізувати ся до неї. Замість одного полку з музикою треба було виставити аж 159 батальонів, 30 шкадрон і 43 батерий з 292 пушками та 26 технїчних компаний або 146.651 мужа піхоти, 12.656 стрільців, 5.760 кавалериї, 3.967 артилериї і 29.896 мужа иньшого войска разом всего 198.930 мужа. Цїла кампанія потягнула ся від 29 липня аж до 20 жовтня і коштувала 270 міліонів корон. В сїм часї згинуло в борбі з неприятелем 47 штабових офіцирів, 1 войсковий урядник і 935 мужа, а ранених було 1 ґенерал, 126 штабових і висших офіцирів, 1 лїкар войсковий і 3838 мужа; наконець пропало десь без слїду 3 висших офіцирів і 233 мужа, отже загальна страта 5185 людий.

З якою завзятостию бороли ся ворохобники, нехай послужать доказом отсї епізоди, які розказує в своїх споминах полковник др. Вальтер, що був під ту пору майором при уланах і перший з двома шкадронами свого полку пустив ся з Градиски в долину над рікою Врбас, щоби там робити розвідуючу службу.

Про один епізод по занятю Лївна (29 вересня) — розповідає він — мушу згадати, бо він єсть доказом, як варварскими та лютими, як фанатичними і завзятими були магометани яко ісповідники пануючої в краю віри і як трудно прийшло ся побороти сю готову до бою, горду і нетерпиму часть населеня в Боснї і Герцеґовинї. По занятю Лївна дістав я від команданта корпуса, кн. Віртемберґа, власноручно написаний приказ до моєї особи, щоби судити і покарати після военного права старшого команданта в Лївнї Магмуда-беґа Бусатлія, відтак команданта кріпости в Лївнї Мугамеда-беґа Бусатлія, команданта північних фортів Дервіш-беґа Бусатлія і двох иньших проводирів ворохобників, котрі допустили ся злочину убийства на турецкім підполковнику від редифів (краєвої оборони) Мустафі-беґу та на вояках австро-угорской армії. Я розпочав дохоженє в католицкім монастири Ґоріца під самим Лївном, котрого ігумен розповів менї деякі важні річи, що послужили менї за материял до поступованя після военного права.

Так довідав ся я, що підполковник Мустафа-беґ, опираючись на приказ з Константинополя, не хотїв прилучити ся до ворохобнї, лиш постановив зараз по вступленю нашої армії до краю віддати місто і кріпость нашому войску. Магмут-беґ Бусатлій, голова і провідир ворохобнї в Лївнї і его охрестности, казав тоді серед темної ночи зловити Мустафа-беґа і замкнув его в підземній казнї в кріпости, а коли той мимо того опирав ся при сьвім і не хотїв приступити до ворохобнї, то его там таки в тій казнї задушили. (А треба знати, що магометани уважають смерть через удушене за найпоганїйшу, бо тодї, кажуть, душа задушеного не піде до раю, а тїло его по смерти буде вічно мучити ся. Ту смерть роблять у Турків в той спосіб, що засудженому вяжуть руки взад, закладають шнур на шию і двох людий тягне за кінцї шнура з цїлої сили доти, доки аж жертва їх не згине). То потвердили під присягою турецкі офіцири і говорили убийникови до очий, а він не міг на то нічого сказати, лиш мовчав.

Ігумен монастира розповів менї, що тоті три Бусатлії то найлютїйші вороги християн і страшно фанатичні магометани. Коли він одного разу одному з них говорив, що він поправдї від християн походить, бо его християньскі предки перейшли на магометаньску віру аж тодї, коли Турки запанували в краю, боячись, щоби не стратив свого майна, то він розлючений крикнув до него: „Чуєш, не кажи менї ще раз того, бо убю тебе на місци! Як би я знав, що в моїх жилах пливе хоч би лиш одна капля християньскої крови, то я сам собі смерть зробив би, хоч і як менї самоубийство яко магометанинови противне“. — Тоті Бусатлії так були сфанатизували жителїв Лївна, що коли по стичцї під Ґубіром одного легко раненого австро-угорского вояка зловили і привели до Лївна, якийсь Гаджі Салї-ефенді дав свому

уважає ся за знак нової уступки для заговірників, котрі наставали на усунене немилого їм міністра і тому викликали кризу. Король, видко, не хотів пожертвувати заговірникам міністра війни і тим дасть ся пояснити, що криза так довго тягнула ся. Остаточно офіцири, що брали участь в заговорі, знову побідили, а то захитало повагу короля ще більше. Новий міністер належить до партиї заговірників і обняв тої ночи, коли убито короля Александра, команду білградскої дивизиї.

До Vos. Ztg. доносять, що сербский посол в Софії, Йован Джая старає ся — як доси, на дармо — вишукати якусь підставу до порозуміня Сербії з Болгариєю в справі спільного порозуміня що до обсягу впливу в Македонії. В сїй справі вів ся вже цїлий ряд переговорів, але не можна було придумати услові, під котрими Сербія готова була би з'обовязати ся до войскової конвенциї з Болгариєю або хоч би лиш в данім случаю до прихильної збройної неутральности. Переговори ведуть ся ще дальше і мабуть не доведуть так само до нїчого, як не довели переговори князя чорногорского зі своїм зятем сербским королем Петром. Кн. чорногорский вернув лише що дня 14 с. м. із заграниці до Чорногори. Він мав велику охоту загостити по дорозї до Білграду, але зажадав від короля Петра, щоби той позволив єго синови кн. Міркови, котрий оженившись з панною Константиновичівною, дістав хорошу палату в Білградї, побути якийсь час в Білградї. Коли би король Петро був згодив ся на ту просьбу, був би кн. Никола чорногорский одним замахом вбив дві мухи. Був би свому синови, котрий тепер з нагоди заведеня монополю тютюнового робить своєю аґітацию против монополю богато клопоту, позбув ся на якийсь час з краю і був би для єго великої охоти до аґітациї вишукав нове поле. Але в Білградї боять ся тої „небезпечної дитини" і не хотїли згодити ся на жаданє кн. чорногорского. Білградска палата кн. Мірка буде знов стояти пусткою. Впрочім запримічено ще й то, що князь чорногорский зі своїм сином Петром виїхав як раз того дня з Відня, коли Цїсар австрийский перервав свій побут в Ішлю. Кажуть, що володітель Чорногори не мав і серця до стрічи з монархом Австриї і побоював ся о свою кишеню.

Новинки.

Львів дня 17-го серпня 1903.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґраф Стан. Баденї повернув до Львова і обняв урядованє.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** перенесла: Володисл. Евстаховича управителя 5-кл. школи мішаної, на рівнорядну посаду 5-кл. школи женьскої в Ходорові; Фр. Пирамовича управителя 2-кл. школи ім. Сташица в Ярославі па рівнорядну посаду до 4-кл. школи в Радимнї; Ванду Шпрінґвальд учительку 2-кл. школи в Товмачику на таку саму посаду при 2-кл. школї в Підгайчиках, Ор. Козловского учителя 1-кл. школи в Воровім на таку саму посаду до школи в Любели. — Ц. к. рада шкільна краєва уділила громаді Жеребки шляхотскі в окрузї скалатскім безпроцентової позички в квотї 1200 кор. на будову школи.

— **Помилуванє.** Постановою з дня 14 с. м. дарував Цїсар решту кари 64 вязням, з того 6 в мужескім заведеню карнім у Львові, 5 женщинам в карнім заведеню для женщин у Львові і одному в карнім заведеню в Станиславові.

— **Ювилей корпусу ветеранів войскових.** Львівский корпус войскових ветеранів обходив вчера 25-лїтний ювилей свого засрованя. В суботу відбув ся фестин на повиставовій площи на дохід неспосібних до працї членів корпусу. При звуках орхестри ветеранів і 95 п. п. бавлено ся до пізної ночи, особливо що дописала гарна погода. — Вчера рано відбула ся на подвірю касарнї 15 п. п. полева служба Божа, котру відправив крилошанин о. Подольский. На богослуженю були між иншими Є. Е. п. Намістник ґр. А. Потоцкий, головнокомандуючий Є. Е. ґен. Фідлер в окруженю ґенералїциї і делеґациї полків стоячих залогою у Львові. По богослуженю цїлий корпус передефілював перед п. Намістником і удав ся перед власний будинок при ул. Охоронок. Там довершили посьвященя льокалю оо: Подольский і Мудрак. По тім торжестві відбуло ся снїданє для участників обходу.

— **В дрогобицкім повітї** відбудуть ся вибори до повітової ради: дня 18 вересня з ґрупи сїльских громад (9 членів); 24 вересня з ґрупи міских громад (5 чл. всї з Дрогобича); 25 вересня з ґрупи найвисше оподаткованих промисловцїв і торговельників (7 чл.); дня 28 вересня з ґрупи більшої посїлости (5 членів).

— **Виділ філїї руского товариства педаґоґічного в Станиславові** подає до відомости, що з днем 1 вересня знайде приміщенє в бурсї філїї 40 учеників шкіл середних і народних за оплатою 16—20 корон місячно. Поданя належить вносити до 25-го с. м. на руки професора ґімн. Рибчука (Коперника ч. 17). До поданя треба долучити картку кореспонденцийну на відповідь. Тамтогорічні питомцї мають також внести поданя. — Від виділу філїї руского товариства педаґоґічного в Станиславові. — *Пр. Рибчук*, голова, о. *Яр. Бородайкевич*, секретар.

— **Похорон бл. п. Володислава Вебера,** довголїтного директора друкарнї Gazet-и Lwowsk-ої, відбув ся вчера по полудни при великій участи публики. Перед караваном, запряженим в 4 конї, несено прапор Gwiazd-и, котрої покійний був довголїтним членом, вінець від друкарів і складачів друкарских і на атласовій подушцї золотий хрест заслуги. За караваном обвішанім вінцями від редакциї і адмінїстрациї Gazet-и Lwowsk-ої, від тов. Ognisko, приятелїв і родини, поступала родина, кількох дневникарів і численна публика. Над могилою сьпівав хор друкарский.

— **З'їзд охотничих сторожий пожарних** відбуває ся в Празї. З'їхало ся яких 2400 осіб, представителїв сторожий пожарних з Чех. Морави, Шлезка, Галичини і Країни, прибули також заступники сторожий пожарних Франциї. Наради відбувають ся під проводом предсїдателя конґресового комітету п. Міхаляка.

пятнайцятилїтному синови ганджар до рук і велів тому воякови відрубати голову, кажучи: „Учи ся, синоньку, завчасу, як відрубати голови тим псам християнам".

Того Гаджі Селї-ефендїґо, відтак всїх трох Бусатлїїв і ще пятого Босанця, котрим доказано, що они убили підполковника Мустафу-беґа, засуджено военним судом на кару смерти через повішенє, але задля того, що не було ката, командант корпуса кн. Віртемберґ замінив ту кари на смерть через застрілене. Коли я по відчитаню вироку спитав засуджених, чи котрий з них не має ще щось сказати, сказав Магмут-беґ Бусатлїй до мене: Я не бою ся смерти, бо був на ню серед всяких обставин приготовлений. Але ось чому менї в послїдній хвили важко вмирати: тому, що ви християни побідили та що нас таки наші одновірцї, турецкі офіцири зрадили". — Ось з такими то завзятими і дико фанатичними противниками мусїла австро-угорска армія вести борбу.

Але лишім ті военні подвиги на боцї а придивім ся окупованим краям з мирного боку. Із слїдуючого побачимо також, длячого Угорщина робила собі право до окупованих країв.

1. З Оґулїна через Пень до Крупи.

Через Оґулїн і давне войскове пограниче, подивившись ще на озера коло Плитвиці, поїхав я до босаньскої границї.

Оґулїн то мале місточко мимо того, що єсть нинї столицею комітату і що сюди переходить зелїзниця до Реки (Fiume). Місточко се положене в дико романтичній сторонї над рікою Доброю на полудневий всхід від найвисшого в сих сторонах вершка гір званих Велика Капеля. Суть то скалисті, лиш рідка покриті лїсами гори, котрих найвисший вершок Біла Ласиця доходить до висоти 1533 метрів. Найзамітнїйше, що тут можна побачити, то ріка Добра, котра нараз губить ся під містом, щезає під землю, впадаючи в глубоку на 38 метрів пропасть між скалами і випливає назад з під землї аж на 3 кільометри далеко поза містом. Звідси аж до босаньскої границї треба вже їхати возом а місцями, де по вузкій доріжцї між скалами треба піднимати ся високо в гору або з'їздити із стрімкої гори, то таки ще найлїпше іти пішки. Доїзджаючи до босаньскої границї, годї помянути друге диво природи, 13 озер коло села Плитвиці, котрі творить ріка Чорна, що випливає з гір званих Мала Капеля. Вода в тих озерах переливає ся з одного в друге і творить так множество прекрасних водоспадів. Таких водоспадів, в котрих вода спадає з висоти 10 до 16 метрів, єсть загалом 29 а найбільший єсть коло села Плитвиці, в котрім вода спадає з висоти 78 метрів. Води Чорної, скотившись по скалах, вливають відтак до ріки Корани, що єсть притокою ріки Кульпи.

Сонце стояло в полудне, коли я із пограничного горба коло Завала споглянув в долину на рівнину коло Бігача. Єсть то з легонька похилена, урожайна рівнина, серединою котрої ве ся і крутить ся ріка Уна; в глубинї синїють ся рівнобіжні пасма гір. Над берегом Уни видніють ся доми міста Бігача мов перли нанизані на шнурочку, а там, де той нїби шнурочок звязаний видко, католицку церков.

Ось ми й в столици так званої Країни, давної турецкої Хорватиї, що в середновічних часах була поправдї угорским пограничем. В сїй сторонї, де плило тілько крови, виринають і перед нами в думцї постати двох королїв Людвиків. Постать одного то сьвітла, ясніюча блеском, що ще й нинї по пятьсот роках ловить за очи; то Людвик Великий серед своїх часів. Понура і сумна єсть постать другого Людвика, як тота тїнь в глубинї долини, куди не можуть засягнути лучі сонця. Перший здобував, він помагав народови розширити ся, на Адрийскім мори повівав угорский стяг, о єго ласку старали ся, єго бояли ся. Кілько разів стояв він в сих сторонах табором, ідучи зі своїм войском в похід на Книн та Задар, годї на борзї й вичислити, бо сюди вела взагалї угорска воєнна дорога над море а Бігач був осередком полудневого заходу. Другий Людвик обмежав ся лиш на бороненє границї, єго вже лиш жалували. По єго смерти в сих сторонах ще лиш блимало, через більше як шїсдесять лїт плила тут кров ізза сих земель, аж наконець Турки побідили і скінчило ся пановане угорскої держави. Та не без слїду. В сих сторонах, подібно як в Дубровнику (Раґусї) або як на півночи на галицкій границї, понятє держави означають словом „орсаґ" (ország), змінивши єго на „русаґ" (ruszag). А тутешних католиків ще й нинї називають иновірцї, та й они самі себе називають „Мадярами", але не длятого, мов би теперішні жителї були потомками Мадярів; они так добре Босанці як і другі, але в давних часах уважала ся в сих сторонах римо-католицка церков за одно з угорским королївством і хто був католиком, того уважали за Мадяра.

Ледви чи в котрій сторонї всхідної Европи видко поодинокі верстви історичних період одну над другою так виразно і поучаючо, як в якій малій закутинї. Турецка була послїдна; вість о давнім угорскім панованю передають ледви ще порозкидані довкола замки та всілякі казки. Та й не могла нїяка лишити ся, бо давне населенє або вивандрувало, або погибло в борбі, а замість него осів босаньский з османьскими елементами перемішаний нарід, що в своїй основі став музулманьским.

Впрочім належить Бігач мимо свого переважно магометаньского населеня до найменше турецких міст. Тут нема базару, а нові будинки надали єму зовсїм західно-европейского вигляду. Навіть турецка школа мимо свого ориєн-

— **Пчільничо-огороднича вистава у Львові** буде отворена від дня 26 до 30 вересня заходом зединеного галицкого товариства для огородництва і пчільництва. Всяких пояснень що-до вистави уділяє презес сего товариства проф. універс. др. Т. Цесельский у Львові.

— **Земля на продаж.** В товмацкім повітї в селах Бортники, Меляпів і Грушка есть до розпарцельованя 2.400 моргів, з того 1.600 моргів орної землї і 800 моргів лїса. На тім ґрунтї есть три гарні фільварки з добрими будинками мешкальними і господарскими. Інформациї устні і письменні уділяє повновластник властителя посїлости, п. Володислав Павельский в Товмачи.

— **Вязниця замість шибеницї.** Франц Крижановский, 24-лїтний музикант, засудженый у Львові в марті тамтого року на кару смерти за убийство капраля львівскої поліциї Копчака, зістав Цїсарем помилуваний. Найвисший трибунал вимірив ему замість шибеницї кару 20-лїтної тяжкої вязницї. Як звістно, кільканайцять львівских розбишаків на Місионарскій площи хотїло тамтого року відбити Кончакови арештованого на горячім вчинку злодїя Крижановского. Копчак ударив Крижановского шаблею два рази по руцї, але коли побачив небезпечність, почав утїкати. Тодї Крижановский дїгнав его, вирвав ему шаблю і так рубнув его по голові, що Кончак того самого дня в шпитали помер. Крижановского оногди по відчитаню вироку відставлено з вязницї при ул. Ваторния до головного заведеня карного при улици Городецкій.

— **Нещастна пригода.** В Даровичах, пов. перемиского, зганяла селянка Пазя Камінька з пасовиска худобу. Розлючена корова кинула ся на Камінську і ударила еї так сильно рогами з заду, що прямо роздерла їй плечі. Нещасну женщину відставлено в грізнім станї до шпиталя в Перемишли.

— **Зелїзнича катастрофа.** Дня 12 с. м. о $2\frac{1}{2}$ год. пополудни приключила ся зелїзнича катастрофа на стациї Напаедль Північної зелїзницї ціс. Фердинанда. Особовий поїзд з Відня наслїдком лихо наставленої зворотницї вїхав на шлях, на якім стояв товаровий поїзд. На щастє машиніст спостеріг грізне небезпеченьство і на сто метрів пустив т. зв. „противну пару“. Тому катастрофа не була сильна та однак богато возів потріскало від удару, а 21 подорожних легко потовкло ся. Два лїкарі, що їхали тим поїздом, удїлили раненим першої помочи.

ТЕЛЕГРАМИ.

Рим 17 серпня. Папа приймав оногди ряд дипльоматів, котрі вручили свої удостовіряючі письма. Вчера приймав папа кардиналів Герреру і архиєпископа Сенія з Манїлї.

Петербург 17 серпня. „Правіт. Вєстнік“ доносить: Росийский амбасадор в Константинополи одержав з Севастополя вість, що відділ фльоти чорноморскої відплине на турецкі води.

Неаполь 17 серпня. Везув безнастанно вибухає. Лява спливає в напрямі до Помпеїв.

Софія 17 серпня. Болгарске правительство розіслало письмо до всіх европейских держав, в котрім відпирає закиди, роблені ему Туреччиною, що на него паде вина розрухів в турецких краях.

Константинополь 17 серпня. В ночи з пятниці на суботу пробовано висадити динамітом зелїзничий поїзд, що ішов зі Скоплія до Солуна. Два вояки убиті. В околици Монастиря тревають все розрухи; ворохобники спалили кілька фільварків, поубивали полевих стражників і поперивали телєґрафічні дроти.

тального стилю представляє собою лиш мішанину, але не надає зверхному образови міста нїчого орієнтального. Теперішна головна мошея перебудовала ся з домініканьскої церкви призваня сьв. Антонія; вежу церкви розібрали, а добудовали до неї мінарет. Бігач лежить по правді на острові, котрий творить ріка Уна і має нинї мало що більше як 4000 жителів. Місто се побудував угорский король Беля IV. в роках 1235—70 і оно було опісля нераз сьвідком кровавої борби так в роках 1592, 1717 і 1739, а в новійших часах в роках 1850 і 1851, коли то босаньскі беґи збунтувались були против султана. Беґи то шляхтичі, турецкі пани по селах в Боснї, властителї більших посїлостий, котрі по найбільшій части походять таки з давних босаньских родів і лиш приняли магометаньску віру, щоби не стратити свого майна. Они, як звичайно всї перевертнї, далеко лютійші як правдиві Турки і длятого не могли нїколи погодити ся з турецкими урядниками, котрі хоч би й які не були, а все таки були справедливі для сільского народа, хоч би й для християн. Отже тоті беґи піднимали нераз бунт против турецкої власти, а в пятьдесяти роках минувшого столїтя зробили були такий бунт, що турецке правительство мусїло вислати против них цїлу армію під командою Омера-паші. Бігач був під ту пору сильною кріпостию, але ворохобникам удало ся еї взяти. В 1851 року здобули місто Арнаути ограбили его до чиста та зруйнували. В 1878 р. відограв Бігач знову важну ролю; о бігацку кріпость вела ся тодї завзята борба межи ворохобниками а австро-угорскою армією. Ворохобники в силї звиш 5000 людий заняли були місто і постановили его боронити. З австро-угорскої сторони вислано против так укріпленого як Бігач міста, всего лиш 6 баталіонів з 8 пушками. Цїсарске войско хотїло взяти кріпость приступом, але потерпіло дня 7 вересня одну із найбільших поражок підчас цїлої кампанії, бо тодї погибло там 21 офіцирів і 533 мужа. Лиш одна стичка під Добоєм, де цїсарске войско в днях 4 і 5 вересня стратило 617 людий, перевисшає борбу під Бігачем. Цїсарске войско мусїло відступити від міста і аж коли наспіла поміч, приступнено дня 18 вересня до нової борби. Сим разом було щасте по сторонї австро угорскої армії, котрій удало ся заняти найважнїйші позиції під містом. Але й тепер стратило цїсарске войско ще 5 офіцирів і 172 мужа. На другий день, коли ворохобники повтїкали, місто піддало ся, а цїсарске войско здобуло в нїм 6 пушок і дуже богато муниції.

Місто, хоч оно положене близько границї, жде велика будучність; треба лиш, щоби сюди пішла зелїзниця до дальматиньских портів, що придалось би хоч би лиш зі взгляду на Реку.

Оттакі гадки насунулись менї, коли я ходив по бульварі в Бігачу. Тут стоїть гостинниця перша в місті, котрої властителем есть бувший швець римо-католицкого віроісповіданя. Обі ті прикмети зовсїм не противлять ся ідеалови готелїєрства; впрочім уважаю то за зовсїм розумну річ, що він найкрасші комнати своєї гостинницї сам займає. Смакунам на принуку мушу сказати, що они тут не згинуть з голоду а противно, поправлять собі жолудок, коли его попсували собі у цивілїв на войсковім пограничу. А хто любить може й безплатно скупати ся в студеній водї Уни. Фортепяни в Бігачу то ще дуже рідка річ, отже коли хто любить музику, то нехай слухає, як дзвонять дзвони, або як муеццин ритмічним голосом накликує правовірних магометан до молитви. А люди тут дуже чемнї і своєю ревностию в сповнюваню обовязків аж небезпечні: сидять в своїх урядах і працюють.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1903 після середно-европ. часу.

посп.	особ.	Зі Львова
відходить		
		День
	6·22	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·45	„ Лавочного, Мункача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина
	6·43	„ Підволочиск з Підзамча
8·25		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·35	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·05	„ Лавочного. Калуша, Борислава
	9·15	„ Янова
	9·25	„ *) Самбора, Хирова
	9·40	„ Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	„ Черновець, Делятина, Потутор
	10·40	„ Тернополя, Потутор
	1·14	„ Янова від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
1·50		„ Підволочиск з гол. двірця
2·04		„ „ з Підзамча, Гусятина
	2·10	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша
2·50		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від $^{1}/_5$ до $^{30}/_9$
	3·15	„ Янова від $^{1}/_5$ до $^{30}/_9$
	3·25	„ Ряшева. Любачева
	3·30	„ Брухович від $^{15}/_5$ до $^{15}/_9$
	3·40	„ *) Самбора, Хирова
		Ніч
12·45	4·10	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Букарешту, Чорткова
	5·50	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{18}/_9$
	6·05	„ Станиславова, Жидачева
	6·15	„ Кракова, Відня, Берна, Хирова а Орлова від $^{1}/_5$ до $^{30}/_9$
	6·30	„ Янова від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в будні дни
	6·40	„ Лавочного, Мункача, Хирова, Калуша
	7·10	„ Сокаля, Рави рускої
	8·14	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
	9·20	„ Підволочиск з Підзамча, Бродів
	7·20	„ Перемишля від $^{1}/_5$ до $^{13}/_9$, Хирова
	9·55	„ Янова від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
	10·42	„ Іцкан, Чорткова, Залїщик, Делятина
	10·55	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·—	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·24	„ „ з Підз., Грималова, Залїщик

посп.	особ.	До Львова
приходить		
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	6·50	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$
	7·35	„ *) Самбора, Хирова
	7·40	„ Янова на гол. дворець
	7·45	„ Лавочного, Борислава, Калуша
	7·35	„ Підволочиск на Підзамче
	7·55	„ „ „ гол. дворець
8·10		„ Станиславова від $^{1}/_5$ до $^{30}/_9$
	8·15	„ Сокаля, Рави рускої
	8·55	„ Кракова, Відня, Орлова
	10·55	„ Ярослава, Любачева
	11·15	„ Станиславова, Потутор
	1·25	„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Відня
1·40		„ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Залїщик
2·15		„ Підволочиск на Підзамче, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·30		„ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина
	5·06	„ „ „ Підзамче
	5·30	„ „ „ гол. дворець
	5·55	„ Сокаля, Белзця, Любачева
	5·50	„ Кракова
	5·40	„ Черновець, Жидачева
	3·14	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{18}/_9$ в неділї і сьвята
		Ніч
	8·04	З Брухович від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
	10·—	„ *) Самбора, Сянока
12·20		„ Черновець, Залїщик, Делятина
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·09	„ Тернополя, Грималова на Підзамче
	3·30	„ Тернополя, Грималова на гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Ковови
	10·07	„ Янова від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
	9·12	„ Брухович від $^{17}/_5$ до $^{13}/_9$ в неділї і сьвята
	8·25	„ Брухович від $^{15}/_5$ до $^{15}/_9$ в будні дні
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева, Сянока
	9·25	„ Янова від $^{1}/_5$ до $^{30}/_9$
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Чорткова, Гусятина
	10·02	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз.
	10·40	„ Лавочного, Калуша, Борислава
	11·50	„ *) Любіня вел. $^{15}/_5$—$^{15}/_9$ в неділї і сьвята

*) Важний з днем отвореня шляху Львів-Самбір.

ЗАМІТКА. Пора нічна від **6** г. вечером до **5** г **59** м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін В місті видають білети їзди: Агенция Ст Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).